

Maria Dolores Matxain Zubeldia

*Gaintza,
Gipuzkoa
(1927)*

Aurkibidea

Biografia

Gipuzkoako Gaintzako Otaegienea baserrian jaioa. Bai aita eta bai ama herrikoak zituen. Gerra garaian hiru anaia soldadu ibili ziren, eta gogoan du familiaren orduko sufrimendua. Hogeita lau urterekin Abaltzisketara ezkondu zen.

Zintak

GTZ-002

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artetxe, Miren

- **Data:** 2010-10-28
- **Iraupena:** 46 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Eider

Pasarteak

1. Gerrako tiroak, koltxoia, eta botatako elizak

- **Erref:** GTZ-002/003
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:03:07. **Bukatu:** 00:04:03

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gerra hasi zenean, 8-9 urte zituen Maria Doloresek. Behiak zaintzen zebilela, balatatik ihesi ibili behar izandakoa da bera. Etxe barruan, koltxoia jartzen zituzten leihoetan, babesteko. Herriko eliza bota zuten garai hartan Orendaindik.

2. Janaria herrira eramatearen arriskuak

- **Erref:** GTZ-002/005
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 00:05:03. **Bukatu:** 00:07:41

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Lanbideak » Polizia

Laburpena:

Gerra garaian, ama astoarekin joaten zen Ordiziako azokara, baserriko jeneroa saltzera. Egun batean, soldaduek jeneroa kendu zioten. Anaia tratularia zen, eta etxean hiltzen zituen txekorrak eta behiak. Maria Doloresek eramaten zuen haragia Ordiziara ezkutuan. Txekorra zintzilik hilda etxean zegoela, guardia zibilek harrapatuz gero, ez zuten ezer esaten eskupekoa emanda. Maria Dolores ez zen jabetzen zer esan nahi zuen astoa haragiarekin ezkutuan eramateak.

3. Ganbarako "ezkutuko harategia"

- **Erref:** GTZ-002/006
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:07:41. **Bukatu:** 00:09:14

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Baserriko ganbaran ezkutuko "harategia" izaten zuten. Ez zuten isunik jaso inoiz. Behin, tiro-balak entzun ziren baserri inguruan.

4. Txekorren inguruko bizimodua

- **Erref:** GTZ-002/008
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 00:10:16. **Bukatu:** 00:12:53

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Baserría » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:

Txekorrak ezkutuan hiltzen zituzten etxean, baina ez zuten arazo handirik izaten. Lan asko izaten zen etxean. Txekorren inguruko lan-prozesuak aipatzen ditu.

5. Atsolorrak

- **Erref:** GTZ-002/026
- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 00:39:49. **Bukatu:** 00:40:35

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:

Atsolorrak izaten ziren haurra jaiotzean. Igande batean, auzoko inguruko emakume denei merienda ematen zitzaien.

6. Ogia egiteko errezeta

- **Erref:** GTZ-002/028
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:42:58. **Bukatu:** 00:45:33

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

Ogia nola egiten zuen azaltzen du.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-13

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com